

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMA (EU) 2023/1923,**annettu 10 päivänä toukokuuta 2023,****joka sisältää huomautukset, jotka ovat erottamaton osa päätöstä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021**

EUROOPAN PARLAMENTTI, joka

- ottaa huomioon päätöksensä vastuuvapauden myöntämisestä Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston (EU-OSHA) talousarvion toteuttamisesta varainhoitovuonna 2021,
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 100 artiklan ja liitteen V,
 - ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan lausunnon,
 - ottaa huomioon talousarvion valvontavaliokunnan mietinnön (A9-0132/2023),
- A. toteaa, että Euroopan työterveys- ja työturvallisuusviraston tulo- ja menotaulukon ⁽¹⁾ mukaan sen lopullinen talousarvio varainhoitovuodeksi 2021 oli 16 114 100 euroa, mikä merkitsee pientä, 0,35 prosentin lisäystä vuoteen 2020 verrattuna; toteaa, että viraston talousarvio rahoitetaan pääasiassa unionin talousarviosta;
- B. ottaa huomioon, että tilintarkastustuomioistuin totesi kertomuksessaan viraston tilinpäätöksestä varainhoitovuodelta 2021 saaneensa kohtuullisen varmuuden siitä, että viraston tilit olivat luotettavat ja tilien perustana olevat toimet olivat lailliset ja asianmukaiset (sääntöjenmukaiset);

Talousarvio- ja varainhallinto

1. panee merkille, että varainhoitovuonna 2021 toteutetun talousarvion seurannan tuloksena talousarvion toteutusaste oli kyseisenä vuonna maksusitoumusmäärärahojen osalta 97,26 prosenttia, mikä merkitsee pientä, 0,46 prosentin lisäystä vuoteen 2020 verrattuna; pitää valitettavana, että kyseisenä vuonna maksuumäärärahojen käyttöaste oli 63,53 prosenttia, mikä merkitsee pientä, 1,38 prosentin lisäystä vuoteen 2020 verrattuna;
2. panee kuitenkin tyytyväisenä merkille, että virasto on saanut päätökseen kaikki toimet, joita se on toteuttanut varainhoitovuosien 2018 ja 2019 talousarvioiden toteuttamiseen liittyvien tilintarkastustuomioistuimen huomautusten perusteella;
3. panee merkille, että virasto suunnittelee neljännesvuosittain, miten se kohdentaa talousarvion osastoon 3 kuuluvat maksusitoumusmäärärahat ja maksuumäärärahat vuotuista työohjelmaa varten, ja lisäksi se suunnittelee kuukausittain sekä maksusitoumusmäärärahojen että maksuumäärärahojen käyttöä täytäntöönpanovaiheessa ja tarkastelee sitä säännöllisesti uudestaan; panee lisäksi merkille, että vuonna 2021 virasto keskitti hallinnolliset resurssit ja asiantuntemuksen kaikkien hankintojensa hallinnointia varten, mukaan lukien hankintojen suunnittelu, tarjouskilpailut, sopimusten myöntäminen ja seuranta; kehottaa virastoa tiedottamaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle, onko odotetut tulokset eli yhdenmukaistaminen ja tehokkuus saavutettu erityisesti siirtojen hallinnoinnin osalta;

Tuloksellisuus

4. arvostaa viraston toimia, joilla kehitetään, kerätään ja tarjotaan työterveyttä ja työturvallisuutta koskevia luotettavia ja merkityksellisiä tietoja, analyyskejä ja välineitä, ja toteaa, että näillä edistetään terveellisten ja turvallisten työpaikkojen luomiseen kaikkialla unionissa pyrkivää unionin politiikkaa;

(1) EUVL C 141, 29.3.2022, s. 42.

5. panee merkille, että virasto käyttää tiettyjä toimenpiteitä keskeisinä tulosindikaattoreina arvioidakseen toimintansa tuottamaa lisäarvoa ja muita toimenpiteitä parantaakseen talousarvion hallinnointia, kuten työohjelmien toteutuminen, maksumäärärahojen peruuttaminen ja välitysmahdollisuudet verkostoitumisen avulla; panee erityisesti merkille, että virasto käyttää keskeistä tulosindikaattoria maksusitoumusmäärärahojen toteutumisen arvioinnissa; panee merkille, että virasto saavutti lähes kaikki tavoitteensa ja että kuusi työohjelman tuotosta peruutettiin, koska pandemia vaikutti matkustamiseen ja tapahtumien järjestämiseen;
6. panee merkille, että vuonna 2021 virasto asetti saataville tulokset työterveys- ja työturvallisuuskatsauksesta, jossa keskityttiin etätööhön ja psykososiaalisten riskitekijöiden sekä työntekijöiden osallistumisen merkitykseen tuki- ja liikuntaelämistön sairauksien ennaltaehkäisyssä ja hallinnassa ja jota käytettiin perustana lokakuussa 2020 aloitetulle 24 kuukauden mittaiselle Terveellinen työ -kampanjalle ”Työn keventämisen keinot käyttöön”; panee lisäksi merkille viraston digitalisaation, psykologisiin riskeihin ja terveydenhuoltoalaan keskittyvät toimet ja katsaukset; panee tyytyväisenä merkille, että virasto osallistui toimiin, jotka unioni toteutti vastatakseen covid-19-kriisiin; panee lisäksi merkille, että kesäkuussa 2021 hyväksyttiin viraston työterveyttä ja -turvallisuutta koskeva strategiakehys 2021–2027;
7. panee lisäksi merkille roolin, joka virastolla voi olla tuettaessa unionin toimielinten työtä, joka koskee työntekijöiden suojelemista vaaroilta, jotka liittyvät asbestialtistukseen työssä, ja työntekijöiden suojelemista vaaroilta, jotka liittyvät altistumiseen syöpää aiheuttaville, perimän muutoksia aiheuttaville ja lisääntymiselle vaarallisille aineille, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2004/37/EY⁽²⁾ mukaisesti sekä neuvoston direktiivin 98/24/EY⁽³⁾ tarkistamista;
8. panee merkille, että virastolle on annettu merkittävä rooli Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa vahvistettujen periaatteiden täytäntöönpanon ja Porton tavoitteiden saavuttamisen yhteydessä; panee tyytyväisenä merkille, että virasto on vahvasti sitoutunut varmistamaan, että kaikilla työntekijöillä on samat työterveyttä ja työturvallisuutta koskevat oikeudet yrityksen koosta ja sopimuksen tai työsuhteen tyyppistä riippumatta, sekä toteuttamaan työperäisten kuolemantapausten osalta Vision Zero -lähestymistapa;
9. korostaa, että on varmistettava riittävät henkilö- ja rahoitusresurssit, joiden turvin virasto voi edelleen panna työohjelmaansa täytäntöön niin, että toiminnan toteutusaste pysyy erittäin korkeana, erityisesti kun otetaan huomioon työterveyttä ja työturvallisuutta koskevan EU:n uuden strategiakehysten 2021–2027 täytäntöönpano;
10. toteaa, että virasto tekee tiivistä yhteistyötä muiden virastojen kanssa, kuten Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiön (Eurofound), perusoikeusviraston, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämissäätiön ja yhteisen tutkimuskeskuksen kanssa, niitä yhteisesti kiinnostavilla aihealueilla kuten työllisyys- ja sosiaalipolitiikan alalla ja on parhailaan virallistamassa yhteistyötään Euroopan työviranomaisen (ELA) kanssa; panee merkille, että virasto teki työsuojelubarometrin kehittämisessä yhteistyötä Eurostatin kanssa; panee lisäksi merkille, että virasto tuki Euroopan meriturvallisuusvirastoa öljypäästöjen siivoamista koskevien terveys- ja turvallisuusohjeiden laatimisessa ja Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirastoa sen työssä asiakaspalvelusta vastaavien virkamiesten psykososiaaliseen kuormitukseen keskittyvän kattavan riskinarviointioppaan laatimiseksi ja osallistui EU4BorderSecurity-aloitteeseen Frontexin kanssa; panee merkille, että virasto jatkoi logistisen tuen antamista kansallisille koordinoitukeskuksille ja niiden verkostoille;

Henkilöstöpolitiikka

11. panee merkille, että 31. joulukuuta 2021 henkilöstötalukon toimista oli täytettynä 97,5 prosenttia (unionin talousarviossa hyväksytyistä 40 väliaikaisesta toimesta 39 oli täytettynä); panee merkille, että vuonna 2021 viraston palveluksessa oli lisäksi 25 sopimussuhteista toimihenkilöä;

⁽²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/37/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, työntekijöiden suojelemisesta syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville tekijöille tai perimän muutoksia aiheuttaville aineille altistumiseen työssä liittyviltä vaaroilta (kuudes neuvoston direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) (EUVL L 158, 30.4.2004, s. 50).

⁽³⁾ Neuvoston direktiivi 98/24/EY, annettu 7 päivänä huhtikuuta 1998, työntekijöiden terveyden ja turvallisuuden suojelemisesta työpaikalla esiintyviin kemiallisiin tekijöihin liittyviltä riskeiltä (neljästoista direktiivin 89/391/ETY 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu erityisdirektiivi) (EYVL L 131, 5.5.1998, s. 11).

12. panee merkille vuonna 2021 ilmoitetun sukupuolijakauman, jossa ylemmässä johdossa oli kolme miestä (75 prosenttia) ja yksi nainen (25 prosenttia), hallintoneuvostossa oli 65 miestä (66 prosenttia) ja 34 naista (34 prosenttia) ja viraston koko henkilöstössä oli 21 miestä (33 prosenttia) ja 43 naista (67 prosenttia); kehottaa virastoa tasapainottamaan koko henkilöstön sukupuolijakaumaa ja raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle kaikesta asiassa saavutetusta edistyksestä; kehottaa jälleen komissiota ja neuvostoa varmistamaan, että sukupuolten tasapuolinen edustus otetaan huomioon nimitettäessä jäseniä viraston hallintoneuvostoon;
13. panee merkille, että viraston palveluksessa oli 64 henkilöstön jäsentä 15 jäsenvaltiosta; on erittäin huolissaan jäljellä olevien 12 jäsenvaltion kansalaisten aliedustuksesta henkilöstössä; kehottaa virastoa ottamaan palvelukseenottomenettelyissään ehdottoman ensisijaisesti huomioon maantieteellisen tasapainon ja raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle asian edistymisestä;
14. pitää myönteisenä, että vuonna 2021 ei ilmoitettu yhdestäkään häirintätapauksesta ja että virasto on sitoutunut vahvasti edistämään häirintää ehkäiseviä toimintamalleja, järjestämään henkilöstölleen säännöllisiä tiedotustilaisuuksia ja pitämään aiheetta käsittelevän intranetsivun ajan tasalla;

Hankinnat

15. panee merkille, että virasto pani täytäntöön rahoitus- ja hankintatoimiaan koskevan strategian, jonka tavoitteena on optimoida resurssien käyttö, yhdenmukaistaa prosessit, määrittää paremmin tehtävät ja vastuualueet ja saavuttaa tehokkuushyötyjä; panee lisäksi merkille, että tämän strategian täytäntöönpanolla saavutettiin virastolle optimaalinen rahoitus- ja hankintatoimintamalli;
16. panee huolestuneena merkille tilintarkastustuomioistuimen kertomuksesta, että yhdessä avoimessa eriin jaetussa hankintamenettelyssä yhden erän arviointikomitean jäsenet olivat allekirjoittaneet eturistiriitöiden puuttumista koskevan ilmoituksen vasta sopimuksen tekemisen jälkeen, ja toteaa, että tämä on heikkous hankintamenettelyssä sekä vastoin varainhoitoasetuksen 61 ja 150 artiklan vaatimuksia; kehottaa virastoa noudattamaan varainhoitoasetusta tulevilla menettelyillä;

Eturistiriitöiden ennaltaehkäisy ja hallinta sekä avoimuus

17. panee merkille viraston nykyiset toimet ja jatkuvat pyrkimykset avoimuuden sekä eturistiriitöiden ennaltaehkäisyn ja hallinnan varmistamiseksi; panee merkille, että joulukuussa 2021 hyväksyttiin päätös lahjojen ja vieraanvaraisuuden hyväksymistä koskevista säännöistä, joita viraston henkilöstön on noudatettava; panee merkille, että hallintoneuvoston jäseniä pyydetään antamaan sidonnaisuuksia koskevan ilmoituksen lisäksi ilmoitus siitä, että heillä ei ole eturistiriitoja; pitää myönteisenä, että molemmat ilmoitukset ovat nähtävillä viraston verkkosivustolla; toteaa tyytyväisenä, että virastossa ei raportoitu eturistiriitoja koskevista tapauksista vuonna 2021;

Sisäinen valvonta

18. pitää myönteisenä, että virasto noudattaa sääntöjenvastaisuutta koskevaa strategiaa, jossa kirjataan sekä ennakkoon että jälkikäteen havaitut poikkeavuudet ja jonka tavoitteena on parantaa nykyisiä menettelyjä ja havaita sisäisen valvonnan heikkoudet aikaisemmassa vaiheessa; panee merkille, että vuonna 2021 kirjatut sääntöjenvastaisuudet eivät osoittaneet nykyisessä valvonnassa olevan merkittäviä puutteita; panee tyytyväisenä merkille, että vuonna 2021 virasto osallistui jälleen komission käynnistämään erillisvirastojen riskinhallinnan vertaisarviointiin ja jakoi sen yhteydessä tietoa ja kertoi menetelmistään ja kriittisistä riskeistään muille työryhmään osallistuneille virastoille;
19. muistuttaa, että hallintoneuvosto hyväksyi vuonna 2019 sisäisen valvonnan kehityksen, joka perustuu komission sisäisen valvonnan kehukseen; panee merkille, että raportointivuotta 2021 koskevassa sisäisen valvonnan kehityksen arvioinnissa todettiin, että kehityksen sääntöjenmukaisuus ja täytäntöönpano olivat tyydyttäviä;

20. panee merkille, että viraston riskinhallintarekisteri on liitetty sisäisen valvonnan kehykseen ja ylempi johto arvioi niitä molempia säännöllisesti; panee merkille, että vuoden 2021 aikana valvotuista riskeistä neljä riskiä luokiteltiin ”ulkoiseen ympäristöön” liittyviksi, kaksi riskiä luokiteltiin ”sisäiseen ympäristöön” liittyviksi eikä yhtäkään luokiteltu mahdolliseksi uhaksi viraston maineen tai strategisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta;
21. panee merkille, että vuonna 2021 virasto laati ja sai valmiiksi uuden petostentorjuntastrategiansa vuosiksi 2022–2026; on tyytyväinen siihen, että vuonna 2021 toteutettiin erityistä luotettavuutta edellyttävien tehtävien määrittämistä ja hallinnointia koskeva menettely;

Digitalisaatio ja vihreä siirtymä

22. palauttaa mieliin edellisinä vuosina käyttöön otetut etätyöjärjestelyt ja asiakirjahallintajärjestelmän ja panee merkille, että virasto otti käyttöön useita uusia sisäisiä sähköisiä menettelyjä ja jatkoi niiden täytäntöönpanoa; panee lisäksi merkille sähköisten välineiden täytäntöönpanon, joka tapahtui sähköisten kokousten ja sähköisten hankintojen (sähköiset tarjouskilpailut, tarjousten sähköinen toimittaminen ja julkisten hankintojen hallinnointiväline) laajan käytön sekä sähköisten allekirjoitusten ja sähköisten työnkulujen hyväksymisen avulla; panee tältä osin tyytyväisenä merkille viraston hallinnonalojen asteittaisen yksinkertaistamisen ja digitalisoinnin;
23. panee merkille viraston panoksen kiertotaloutta koskevaan ennakoititutkimukseen, jossa pyrittiin määrittämään uusia ja kehittymässä olevia vihreään siirtymään liittyviä työterveys- ja työturvallisuusriskejä, jotka ovat merkityksellisiä päättäjien ja tutkijoiden kannalta;
24. panee merkille, että virasto aloitti yhteistyön CERT-EU:n kanssa tekemällä yksikön tason sopimuksen viraston kyberturvallisuuden varmistamiseksi; panee merkille, että vuonna 2021 käynnistettiin useita turvallisuustarkastuksia viraston sovellusten ja verkkosivustojen turvallisuustason arvioimiseksi; panee merkille, että virasto on alkanut koordinoida virastojen tasolla yhteisen ratkaisun täytäntöönpanoa kyberturvallisuuspalvelujen tarjoamiseksi unionin pienemmille virastoille; kehottaa virastoa raportoimaan vastuuvapauden myöntävälle viranomaiselle tässä suhteessa mahdollisesti tapahtuneesta kehityksestä;

Toiminnan jatkuvuus covid-19-kriisin aikana

25. toteaa, että covid-19-kriisin vuoksi merkittävä osa virkamatkoihin ja kokouksiin osoitetuista vuoden 2021 määrärahoista jäi käyttämättä ja osa niistä siirrettiin osastojen, lukujen, kohtien ja toimien välillä;
26. panee tyytyväisenä merkille, että virasto järjesti asiantuntijakeskusteluja pandemiavalmiudesta työpaikoilla; panee merkille, että virasto toteutti lähes kaikki työohjelmansa toimet (96 prosenttia) suunnitellulla tavalla ja otti samalla hoitaakseen ja toteutti suunnittelemattomia covid-19-pandemiaan liittyviä tehtäviä;
27. panee merkille, että tukeakseen vuonna 2020 käyttöön otettuja henkilöstön etätyöjärjestelyjä virasto otti vuonna 2021 käyttöön uusia sisäisiä sähköisiä menettelyjä ja jatkoi niiden täytäntöönpanoa tukeakseen toiminnan jatkuvuutta;
28. panee merkille, että vuonna 2021 virasto jatkoi tehokasta viestintää ja työterveyden ja työturvallisuuden edistämistä joko suoraan tai verkostonsa kautta lähes kokonaan verkossa pandemiarajoitusten vuoksi;

Muita huomioita

29. panee tyytyväisenä merkille viraston hallinnon tason yhteistyön Eurofoundin, Euroopan työviranomaisen ja Euroopan tasa-arvoinstituutin (EIGE) kanssa sekä työohjelmien luonnosten vaihdon Eurofoundin, Euroopan kemikaaliviraston ja EIGEn kanssa synergioiden varmistamiseksi näiden virastojen työohjelmissa; kehottaa virastoa tutkimaan edelleen synergioita ja mahdollisuuksia laajentaa toimintaansa ja työjärjestelyjään muiden unionin elinten kanssa; kehottaa virastoa tutkimaan mahdollisuuksia jakaa resursseja päällekkäisten tehtävien osalta muiden unionin elinten kanssa;

30. kehottaa virastoa tehostamaan toimiaan ja raportoimaan merkityksellisistä tuloksellisuustiedoista unionin kansalaisille ja suurelle yleisölle selkeällä ja helposti ymmärrettävällä kielellä; kehottaa virastoa varmistamaan suuremman avoimuuden ja julkisen vastuuvollisuuden käyttämällä paremmin tiedotusvälineitä ja sosiaalisen median kanavia;
31. viittaa vastuuvapauden myöntämistä koskevaan päätökseen liittyvien muiden, luonteeltaan yleisten huomautusten osalta erillisvirastojen toiminnan tuloksellisuudesta, varainhoidosta ja sen valvonnasta 10. toukokuuta 2023 antamaansa päätöslauselmaan ⁽⁴⁾.

⁽⁴⁾ Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2023)0190.